

אברהם-אהרן קסטנבוים / קסטנבאום

נולד ביום כ"ט באלול תרנ"ו 1896, בדרוהוביץ'. למד בישיבתו של הגאון ר' אברהם קיטיגרוזסקי ובבית-מדרשם של אדמו"רי דרוהוביץ' (לבית שפירא), אשר תמכו בישיבה המיידית של ארץ-ישראל וקיימו בבית-מדרשם אסיפות ציוניות.

בלימודיו הוכיח שקדנות וחריפות, אך גם הראה עניין רב בספרים ובתרבות שמעבר לספרי-הקודש. הוא שרת בצבא האוסטרי במלחמת-העולם הראשונה, ואימו טרחה להעביר אליו מזון כשר במאמצים מרובים. מלחמה זו, אשר בה חיילים יהודים שפכו את דמם למען שני הצדדים, אך לא למען עם-ישראל וארץ-ישראל – חיזקה בו את הרעיון הציוני.

בתחילת שנות ה-20 עלה ארצה כחלוץ עם קבוצת חלוצים דתיים מפולין שעלתה דרך וינה. בקבוצה זו היו מספר חלוצים ממשפחת אדמו"רי דרוהוביץ', כגון המשורר ש. שלום (שלום שפירא) ואחיו יצחק שפירא (אשר ניהל במשך שנים רבות את בית-הספר הריאלי בחיפה).

הוא היה ממייסדי תנועת "הפועל המזרחי", יחד עם האדמו"ר מדרוהוביץ' ר' ישעיהו שפירא ("האדמו"ר החלוץ"), ישעיהו ברנשטיין וחברים דגולים נוספים.

עמד בראש המרכז החקלאי של התנועה והיה ממניחי היסוד הן לישובים רבים והן לישיבות "מודרניות", כגון: מושב שדה-יעקב, כפר-יעבץ, קיבוץ יבנה, כפר-חסידים, כפר-הרא"ה, כפר-אברהם, כפר-פינס, כפר הנוער הדתי (ליד כפר-חסידים), ישיבת-ההסדר "כרם ביבנה" (ישיבת-ההסדר הראשונה), הישיבה התיכונית בכפר-הרא"ה (הישיבה הראשונה של תנועת "בני-עקיבא"), הישיבה התיכונית "נתיב מאיר" (בירושלים), הישיבה הטכנולוגית "תורה ומלאכה" (בפתח-תקוה).

בשנת תרצ"ב 1932 הוא חתם עם דויד בן-גוריון על הסכם שיתוף פעולה נרחב בין ההסתדרות הכללית של העובדים העבריים לבין ההסתדרות הפועל המזרחי, הסכם זה הניח את היסוד לשותפות פוריה אשר כונתה ברבות הימים: "הברית ההיסטורית" (בין מפא"י לבין המפד"ל).

הוא אשר נתן את השם "בני-עקיבא" לתנועת-נוער מפוארת אשר חרתה על סמלה: "תורה ועבודה".

כישוריו האירגוניים, ידיעותיו הנרחבות, מסירותו למשימותיו וקסם דיבורו הטילו עליו תפקידים רבים:

חבר המרכז העולמי של תנועת המזרחי והפועל המזרחי והגזבר של תנועה זו, חבר הדירקטוריון

של הקרן הקיימת לישראל, פעילות נמרצת בקונגרסים ציוניים רבים, חבר ההנהלה המייסדת של האנציקלופדיה התלמודית ועוד ועוד.

עומס העבודה והמאבקים הקשים הכריעו את ליבו והוא הלך לעולמו במיטב שנותיו, ביום י"ב בניסן תשט"ז 1956.

פירות מעשיו הרבים, ופירות-פירותיהם, פזורים ברחבי ארץ-ישראל – אלה הם פניה היפות של הציונות הדתית.

הותיר אחריו אלמנה - חיה-לאה ז"ל, בת – דרורה דודי, ושני בנים – יעקב-נחמן קסטנבאום הי"ד, אשר נפל במלחמת יום-הכיפורים כחובש קרבי מעבר לתעלה, וישראל קשת.

מדבריו בשנת תרפ"ד 1924:

"התיישבותנו צריכה ללמוד מן החסידות ומן תנועת-המוסר.

החסידות מלמדת רעות ועזרה הדדית במובן הדתי-רוחני. כחסידים – למדנים ופשוטי-עם מתפללים יחד ושרים-רוקדים יחד ומתעלים לכלל אחד – כן נבסס את ישובינו החקלאיים על קשר נפשי בין חבר לחבר וקשרם לתנועה כולה.

תנועת-המוסר מלמדת חסד, ענווה ונקיות-דעת, מידות אלה הכרחיות הן לחברה עובדת דתית. אל נסתפק ב'סור מרע', אלא נשאף גם ל'עשה טוב' ביחידות ובציבור".

(מתוך "פרקי חיים של חלוץ דתי" – זכרונותיו של נתן גרדי, ממייסדי ה"פועל המזרחי" והרבנות הצבאית).